

Πλεονασματικό για δεύτερη συνεχή χρονιά το εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων και τροφίμων: Συγκυρία ή μακροχρόνια προοπτική;

Το ΚΕΠΕ, το μεγαλύτερο Κέντρο Οικονομικών Ερευνών της Ελλάδας, πραγματοποιεί στη σειρά «Αναλύσεις Επικαιρότητας» σύντομες και τεκμηριωμένες αναλύσεις σε οικονομικά ζητήματα που απασχολούν τον δημόσιο βίο της χώρας, με στόχο την υπεύθυνη ενημέρωση της Κοινωνίας και της Πολιτείας.

Καθ. Παναγιώτης Λιαργκόβας
Πρόεδρος Δ.Σ. ΚΕΠΕ & Επιστημονικός
Διευθυντής

1. Εισαγωγή

Ένα από τα πλέον γνωστά, στο ευρύ κοινό, χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας είναι το ελλειμματικό ισοζύγιο του εξωτερικού εμπορίου. Πράγματι, ένα βασικό διαρθρωτικό πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας είναι η έλλειψη ισχυρής παραγωγικής βάσης. Είναι αυτή η έλλειψη που, μαζί με αρκετούς άλλους παράγοντες, οδήγησε στην πρόσφατη πολυετή οικονομική κρίση και σε αυτήν οφείλεται το διαχρονικά ελλειμματικό εμπορικό ισοζύγιο. Είναι επίσης γεγονός ότι η οικονομική κρίση περιόρισε σημαντικά το εμπορικό έλλειμμα, αρχικά, κυρίως λόγω της μείωσης των εισαγωγών ως άμεσης συνέπειας της μείωσης του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών και, κατόπιν, λόγω της συνεχούς αύξησης των εξαγωγών, κάτι που δείχνει μια τάση βελτίωσης της παραγωγικής βάσης της ελληνικής οικονομίας.

Δεδομένου ότι το εμπορικό ισοζύγιο δεν μας έχει συνηθίσει σε πλεονάσματα, αποτελεί ευχάριστη είδηση όταν αυτό συμβαίνει έστω για συγκεκριμένο κλάδο προϊόντων. Αυτός ο κλάδος είναι τα αγροτικά προϊόντα και τρόφιμα (εν συντομία: αγροδιατροφικά προϊόντα) τα οποία το περασμένο έτος, 2021, διατήρησαν το εμπορικό πλεόνασμα ύψους περίπου 0,5€ δις που είχε αρχικά επιτευχθεί το 2020 για πρώτη φορά από το 1984, δηλαδή μετά από 36 χρόνια.¹ Παρακάτω γίνεται μια παρουσίαση της εξέλιξης των εισαγωγών, εξαγωγών καθώς και του εμπορικού ισοζυγίου όλων των βασικών (17 στο σύνολο) κατηγοριών αγροδιατροφικών προϊόντων. Κατόπιν γίνεται αναφορά στα προϊόντα που συνέβαλλαν κυρίως στην επίτευξη του εμπορικού πλεονάσματος και προτείνονται μέτρα για να διατηρηθεί το πλεόνασμα και να μην αποδειχθεί συγκυριακό.

2. Εξέλιξη εισαγωγών, εξαγωγών και ισοζυγίου αγροδιατροφικών προϊόντων

Στον Πίνακα 1 παρουσιάζονται οι εισαγωγές, εξαγωγές και το εμπορικό ισοζύγιο για κάθε μία από τις 17 βασικές κατηγορίες αγροδιατροφικών προϊόντων για τα έτη 2008, 2019, 2020 και 2021. Ο λόγος που ο πίνακας περιέχει το 2008 είναι ότι το συγκεκριμένο έτος είναι το τελευταίο πριν την έναρξη της οικονομικής κρίσης και αποτελεί έτος ορόσημο από πλευράς εμπορικού ισοζυγίου, δεδομένου ότι, σε πολλά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των αγροδιατροφικών, το ισοζύγιο είχε φθάσει στο υψηλότερο επίπεδο ελλείμματος. Εξετάζοντας τη μεταβολή του εμπορίου και του ισοζυγίου μεταξύ του 2008 και του 2019 γίνεται, έμμεσα μεν, σαφώς δε, αντιληπτή η επίδραση της οικονομικής κρίσης στο εξωτερικό εμπόριο των αγροδιατροφικών προϊόντων.

Πίνακας 1. Εξέλιξη εισαγωγών, εξαγωγών και διαμόρφωση ισοζυγίου βασικών κατηγοριών αγροτικών προϊόντων & τροφίμων (σε εκατ. €)

	Εισαγωγές				Εξαγωγές				Ισοζύγιο			
	2008	2019	2020	2021	2008	2019	2020	2021	2008	2019	2020	2021
Οπωροκηπευτικά	786	900	817	898	1.346	2.175	2.425	2.514	560	1.275	1.608	1.616
Βαμβάκι	8	14	11	13	236	530	397	685	228	516	386	672
Έλαια	290	226	224	367	333	421	570	745	43	195	346	378
Καπνός	335	327	286	340	416	508	550	629	81	181	264	289
Αλιεύματα	428	540	423	544	449	684	728	807	21	144	305	263
Δορές	93	56	14	18	38	56	30	57	-55	0	16	39
Γαλακτοκομικά	808	857	819	934	275	705	805	920	-533	-152	-14	-14
Είδη διατροφής	344	374	376	423	124	338	376	400	-220	-36	0	-23
Ποτά	436	328	235	324	163	229	235	281	-273	-99	0	-43
Ακατέργαστες ύλες	130	140	134	167	18	54	58	70	-112	-86	-76	-97
Ελαιώδεις σπόροι	224	204	186	220	76	76	101	97	-148	-128	-85	-123
Σάκχαρα	225	203	209	225	54	76	75	90	-171	-127	-134	-135
Ξυλεία	262	147	132	157	9	13	12	14	-253	-134	-120	-143
Δημητριακά	681	707	664	831	315	422	467	611	-366	-285	-197	-220
Καφές, τσάι, κλπ.	365	470	436	502	30	86	86	100	-335	-384	-350	-402
Ζωοτροφές	406	487	548	659	51	88	120	135	-355	-399	-428	-524
Προϊόντα κρέατος	1.211	1.322	1.132	1.218	76	145	138	189	-1.135	-1.177	-994	-1.029
Σύνολο	7.054*	7.313	6.653	7.855	4.011	6.609	7.177	8.347	-3.043	-704	524	492

* Το άθροισμα των επιμέρους προϊόντων πιθανώς να μην ισούται με το Σύνολο λόγω στρογγυλοποιήσεων.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Ο Πίνακας 2 ουσιαστικά παράγεται από τον Πίνακα 1 και παρουσιάζει τους ρυθμούς μεταβολής των μεγεθών που παρουσιάζονται στον Πίνακα 1, δηλαδή των εισαγωγών, εξαγωγών και του εμπορικού ισοζυγίου όλων των βασικών κατηγοριών αγροδιατροφικών προϊόντων. Σημειώνεται ότι, σε αντίθεση με το 2019, το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ένα κανονικό έτος, το 2020 είναι το έτος της πανδημίας με τις δραματικές επιπτώσεις σε υγεία, οικονομία και κοινωνία, ενώ το 2021 θεωρείται έτος εξομάλυνσης του εμπορίου και (σχετικής) επιστροφής στην κανονικότητα με ταχύ ρυθμό ανάπτυξης. Σημειώνεται ότι η κατάταξη των ομάδων προϊόντων στους δύο πίνακες έγινε βάσει του ισοζυγίου τους.

Μία πρώτη βασική παρατήρηση από τους Πίνακες είναι ότι, την περίοδο 2008-2019, ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης των εξαγωγών όλων των κατηγοριών αγροδιατροφικών προϊόντων ήταν μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο των εισαγωγών. Αυτό είχε ως άμεσο αποτέλεσμα τη μείωση του εμπορικού ελλείμματος από το ιστορικό

υψηλό των €3,05 δις στα €0,7 δις. Αξίζει να σημειωθεί ότι η συρρίκνωση του ελλείμματος συνέβη αρχικά πολύ γρήγορα μέσα στα πρώτα χρόνια της κρίσεως και περιορίστηκε σε επίπεδα λίγο πάνω από €1 δις ήδη από το 2012, οπότε και διατηρήθηκε σχεδόν σταθερό μέχρι το 2014. Το 2015 μειώθηκε στα επίπεδα λίγο πάνω από €0,5 δις και μέχρι το 2019 το έλλειμμα παρέμεινε στην περιοχή των €500-900 εκατ. χωρίς να φαίνεται ότι η δυναμική του αγροδιατροφικού τομέα θα μπορούσε να εξαλείψει αυτό το έλλειμμα και να το μετατρέψει σε πλεόνασμα (Χύμης, 2019, 2020).

Πίνακας 2. Ρυθμοί μεταβολής εισαγωγών, εξαγωγών και ισοζυγίου (%)

	Εισαγωγές			Εξαγωγές			Ισοζύγιο		
	Ετήσιος ρυθμός μεταβολής 2008-2019	Μεταβολή 2019-20	Μεταβολή 2020-21	Ετήσιος ρυθμός μεταβολής 2008-2019	Μεταβολή 2019-20	Μεταβολή 2020-21	Ετήσιος* ρυθμός μεταβολής 2008-2019	Μεταβολή 2019-20	Μεταβολή 2020-21
<i>Οπωροκηπευτικά</i>	1,2	-9,2	9,9	4,5	11,5	3,7	7,8 (+)	26,1	0,5
<i>Βαμβάκι</i>	4,9	-20,7	23,2	7,6	-25,1	72,5	7,7 (+)	-25,2	74,1
<i>Έλαια</i>	-2,2	-0,9	63,8	2,2	35,4	30,7	14,7 (+)	77,4	9,2
<i>Καπνός</i>	-0,2	-12,5	18,9	1,8	8,3	14,4	7,6 (+)	45,9	9,5
<i>Αλιεύματα</i>	2,1	-21,7	28,6	3,9	6,4	10,9	19,1 (+)	111,8	-13,8
<i>Δορές</i>	-4,5	-75,0	28,6	3,6	-46,4	90,0	(-)/(+)		27,6
<i>Γαλακτοκομικά</i>	0,5	-4,4	14,0	8,9	14,2	14,3	-10,8 (-)	-90,8	0,0
<i>Είδη διατροφής</i>	0,8	0,5	12,5	9,5	11,2	6,4	-15,2 (-)	-100,0	
<i>Ποτά</i>	-2,6	-28,4	37,9	3,1	2,6	19,6	-8,8 (-)	-100,0	
<i>Ακατέργαστες ύλες</i>	0,7	-4,3	24,6	10,5	7,4	20,7	-2,4 (-)	-11,6	27,6
<i>Ελαιώδεις σπόροι</i>	-0,9	-8,8	18,3	0,0	32,9	-4,0	-1,3 (-)	-33,6	44,7
<i>Σάκχαρα</i>	-0,9	3,0	7,7	3,2	-1,3	20,0	-2,7 (-)	5,5	0,7
<i>Ξυλεία</i>	-5,1	-10,2	18,9	3,4	-7,7	16,7	-5,6 (-)	-10,4	19,2
<i>Δημητριακά</i>	0,3	-6,1	25,2	2,7	10,7	30,8	-2,2 (-)	-30,9	11,7
<i>Καφές, τσάι, κλπ.</i>	2,3	-7,2	15,1	10,1	0,0	16,3	1,2 (-)	-8,9	14,9
<i>Ζωοτροφές</i>	1,7	12,5	20,3	5,1	36,4	12,5	1,1 (-)	7,3	22,4
<i>Προϊόντα κρέατος</i>	0,8	-14,4	7,6	6,1	-4,8	37,0	0,3 (-)	-15,5	3,5
Συνολικά	0,3	-9,0	18,1	4,7	8,6	16,3	-12,5 (-)		-6,1

*: Τα πρόσημα εντός παρενθέσεως δείχνουν ότι το ισοζύγιο ξεκινά θετικό (+) ή αρνητικό (-) αντίστοιχα. (-)/(+) υποδηλώνει αλλαγή προσήμου και άρα μη δυνατότητα υπολογισμού ετήσιου ρυθμού μεταβολής. Το κενό σημαίνει αδυναμία υπολογισμού μεταβολής %, λόγω αρχικού αριθμού ίσου με το 0 ή λόγω αλλαγής προσήμου.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Με την έλευση του κορωνοϊού, το 2020, το κλείσιμο των ξενοδοχείων και των επιχειρήσεων εστίασης επέφερε σημαντική μείωση των εισαγωγών αγροδιατροφικών προϊόντων. Ταυτοχρόνως, οι εξαγωγές όχι μόνο δεν επηρεάστηκαν αρνητικά αλλά αυξήθηκαν με ρυθμό 8,6%. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την πλήρη εξάλειψη του ελλείμματος και την εμφάνιση, για πρώτη φορά μετά από 36 χρόνια, εμπορικού πλεονάσματος ύψους €524 εκατ. Το επόμενο έτος, 2021, παρά την (αναμενόμενη) σημαντική αύξηση των εισαγωγών αγροδιατροφικών προϊόντων (18,1%), οι εξαγωγές επίσης αυξήθηκαν με ταχύ ρυθμό, 16,3%. Ως αποτέλεσμα το ισοζύγιο παρέμεινε πλεονασματικό για δεύτερη συνεχή χρονιά στα €492 εκατ. σημειώνοντας ελάχιστη μείωση μόλις €32 εκατ.

Θα πρέπει να τονισθεί ότι το πλεόνασμα αυτό δεν είναι δύσκολο να μειωθεί στα επόμενα χρόνια και χρειάζεται συντονισμένη δράση του κλάδου για να συνεχίσει να επιτυγχάνεται. Από τον Πίνακα 1 γίνεται σαφές ότι, ενώ οι περισσότερες ομάδες προϊόντων αύξησαν τις εξαγωγές και μείωσαν τις εισαγωγές κατά τη διάρκεια της υπό

μελέτης περιόδου, η σημαντική μεταβολή του ισοζυγίου οφείλεται κατεξοχήν στα οπωροκηπευτικά και τα γαλακτοκομικά, με τα πρώτα να έχουν επιτύχει αύξηση του πλεονάσματος άνω του €1 δις και τα δεύτερα σχεδόν εξάλειψη του ελλείμματος €0,5 δις που υπήρχε το 2008. Σημαντική είναι και η αύξηση του πλεονασματικού εμπορίου ελαιών (κυρίως ελαιολάδου), καπνού και αλιευμάτων (κυρίως υδατοκαλλιεργειών) καθώς και η μείωση των ελλειμμάτων της εμπορίας ειδών διατροφής και ποτών τα οποία, όπως και τα γαλακτοκομικά, σχεδόν εξάλειψαν τα ελλείμματά τους.

Παρά αυτές τις θετικές μέχρι τώρα εξελίξεις στις περισσότερες ομάδες αγροδιατροφικών προϊόντων, η δυναμική αύξηση των εισαγωγών το 2021 λόγω της αύξησης των τουριστικών ροών, αλλά και της αύξησης του εισοδήματος των πολιτών ως συνέπεια της σημαντικής ανάπτυξης που επετεύχθη, δεν αφήνουν περιθώρια εφησυχασμού. Από την προσεκτική μελέτη του Πίνακα 1 καταλαβαίνουμε ότι το πλεόνασμα του 2021 στηρίχθηκε κυρίως στις εξαιρετικά καλές εξαγωγικές επιδόσεις του βαμβακιού. Συγκεκριμένα, από το σύνολο των 17 ομάδων προϊόντων, το ισοζύγιο βελτιώθηκε μόνο σε 5 από αυτές (βαμβάκι, οπωροκηπευτικά, έλαια, καπνός και δορές), τα γαλακτοκομικά παρέμειναν σταθερά, ενώ όλες οι υπόλοιπες 11 ομάδες είχαν επιδείνωση του ισοζυγίου. Σημειώνεται ότι όσο υπάρχει ανάπτυξη, και άρα αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των πολιτών, αλλά και αύξηση των τουριστικών ροών, τόσο οι εισαγωγές θα αυξάνουν με ταχύ ρυθμό, κάτι που έγινε το 2021.

3. Συμπεράσματα

Είναι σαφές ότι, για να διατηρηθεί το θετικό ισοζύγιο στα αγροδιατροφικά προϊόντα, θα πρέπει να συνεισφέρουν όλες οι ομάδες προϊόντων. Είναι, φυσικά, προφανές ότι κάποιες (π.χ. οπωροκηπευτικά και προϊόντα κρέατος) παίζουν πολύ σημαντικότερο ρόλο από άλλες (π.χ. δορές). Άξια ιδιαίτερης μνείας είναι τα γαλακτοκομικά, τα οποία από έντονα ελλειμματικά έχουν σχεδόν εξαλείψει το έλλειμμα μέσω της συνεχούς και δυναμικής αύξησης των εξαγωγών τους (κυρίως φέτας και γιαουρτιού). Οι υδατοκαλλιεργείες έχουν επίσης μεγάλες δυνατότητες ανταποκρινόμενες στη διεθνή αλματώδη αύξηση της ζήτησης για ιχθυηρά, δεδομένων των περιορισμών της θαλάσσιας αλίευσης (Χύμης, 2016).

Τα προϊόντα κρέατος είναι η ομάδα με, ιστορικά, το μεγαλύτερο έλλειμμα, ακολουθούμενη από τις ζωοτροφές. Μόνο αυτές οι δύο κατηγορίες, το 2021, παρουσίασαν έλλειμμα που υπερβαίνει το €1,5 δις. Εάν συνυπολογίσουμε και τις εισαγωγές ελαιωδών σπόρων (κυρίως σόγιας) που προορίζονται βασικά για ζωοτροφή, τότε το έλλειμμα αυτών των προϊόντων που σχετίζονται με τον κτηνοτροφικό κλάδο πλησιάζει το €1,65 δις. Είναι κρίσιμης σημασίας ο κτηνοτροφικός κλάδος να καταφέρει να γίνει παραγωγικότερος με καθετοποιημένη παραγωγή, από την παραγωγή δηλαδή των ζωοτροφών για μείωση των εισαγωγών αυτών, έως και την παραγωγή προϊόντων κρέατος για υποκατάσταση μέρους των εισαγωγών ή/και για αύξηση των εξαγωγών. Με αυτόν τον τρόπο το πλεόνασμα του εμπορικού ισοζυγίου αγροδιατροφικών

προϊόντων όχι μόνο θα μπορέσει να διατηρηθεί στα επόμενα χρόνια αλλά και να διευρυνθεί περαιτέρω.

Το τρέχον έτος είναι πάλι ένα έτος κρίσεως. Ο πόλεμος στην Ουκρανία επιβαρύνει σημαντικά τις ήδη επιβαρυσμένες από τον κορωναιό εφοδιαστικές αλυσίδες. Ο πληθωρισμός αποτελεί άλλον έναν παράγοντα ανησυχίας. Στο παρόν δεν έγινε αναφορά στις τιμές των προϊόντων και στις μεταβολές αυτών, όχι μόνο για λόγους συντομίας αλλά και επειδή οι μεταβολές των τιμών μπορεί να θεωρηθεί -χωρίς μεγάλη δόση υπερβολής- ότι επηρεάζουν με παρόμοιο τρόπο και τις εισαγωγές και τις εξαγωγές άρα, σε κάποιο βαθμό (όχι βέβαια πλήρως), αλληλοεξουδετερώνονται. Δεν θα πρέπει να αμελείται και η επίδραση της κλιματικής κρίσης στην αγροτική παραγωγή. Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα ανωτέρω, η ελληνική αγροτική παραγωγή και η μεταποίηση αγροδιατροφικών προϊόντων έχουν δείξει μέχρι τώρα πολύ θετικά σημάδια δυναμικής και ευρωστίας. Η αύξηση της παραγωγής του κτηνοτροφικού κλάδου αφενός, και η βελτίωση της μεταποίησης για την επίτευξη υψηλότερης προστιθέμενης αξίας στα εξαγώγιμα προϊόντα αφετέρου, είναι οι δύο πυλώνες πάνω στους οποίους ο ελληνικός αγροδιατροφικός τομέας μπορεί να στηρίξει τη διατήρηση και τη διεύρυνση του εμπορικού πλεονάσματος το οποίο πέτυχε τα δύο τελευταία χρόνια.

Βιβλιογραφία

Χύμης Αθ. (2016): «Εξωτερικό εμπόριο αγροτικών προϊόντων και τροφίμων», *Οικονομικές Εξελίξεις* (30): 49-53.

Χύμης Αθ. (2019): «Εξωτερικό εμπόριο αγροτικών προϊόντων και τροφίμων», *Οικονομικές Εξελίξεις* (39): 61-66.

Χύμης Αθ. (2020): «Εξωτερικό εμπόριο αγροτικών προϊόντων και τροφίμων», *Οικονομικές Εξελίξεις* (42): 76-80.

Σημειώσεις

1 Ως αγροτικά προϊόντα και τρόφιμα, βάσει της ταξινόμησης του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, η οποία είναι σύμφωνη με την Τυποποιημένη Ταξινόμηση Διεθνούς Εμπορίου (ΤΤΔΕ)-(SITC, Standard International Trade Classification) του ΟΟΣΑ, θεωρούνται τα εξής με τους ακόλουθους κωδικούς: 0 (αγροτικά προϊόντα), 1 (ποτά-καπνός), 21 (δέρματα), 22 (ελαιώδεις σπόροι), 231 (καουτσούκ), 24 (ξυλεία), 261-265 & 268 (φυσικές υφαντικές ίνες), 29 (γεωργικές πρώτες ύλες), 4 (λίπη-έλαια), 59211/12 (άμυλα σίτου-καλαμποκιού).